

stor Opfordring til at indlade sig paa videre Anbefaling af dette Lovforslag, efter at vi nu i fire Dage have behandlet et Forslag af lignende Natur, men som gif i en anden Retning end dette. Det tidligere Forslag fremtraadte fra det i Fattigloven nedsatte Udvalg med et større Antal Medlemmers Navne end dette; hvorfor det foreliggende Forslag ikke fremtraader med noget større Antal Navne, er allerede sagt af den ærede sidste Taler. Dette har nærmest sin Grund i, at de Tanker, som have været fremsatte fra de to Forslagsstilleres Side, gif ud paa, at de helst ønskede at samarbejde indbyrdes for at se, om der kunde fremkomme noget Helt, og jeg tør nok sige, at vi Andree, som ikke have kunnet tiltræde det andet her i Thinget behandlede Lovforslag, dele det foreliggende Lovforslags Tanke. Dette Lovforslag indeholder jo egentlig kun en Udvidelse af den saakaldte „de Fattiges Kasse“, idet man nemlig vil skaffe den flere Indtægter og en anden Bestyrelse. Naar der fra mange Sider er blevet sagt, at „de Fattiges Kasse“ ikke har udrettet noget Stort, saa er dette jo ganske rigtigt. Man har dog imidlertid set, at den til enkelte Tider og paa enkelte Steder har udrettet ikke saa Lidet, men naar den dog ikke har opfyldt de Forhaabninger, som man nærrede om den, saa maa dette for en væsentlig Grad tilskrives den Omstændighed, at dens Bestyrelse har været for lille. Der er her foreslaaet en noget større Bestyrelse med en noget anden Opgave. Nu har man sagt, at den private Godgjørenhed ikke lader sig indordne under bestemte Former, og dette kan for en væsentlig Del være rigtigt, men det er dog ikke rigtigt ganske i Almindelighed. Vel er det saaledes, at det ligger nær for Menneskene, at de helst ville hjælpe direkte, men jeg tror dog, at man paa mange Steder er kommen til at erkjende, at den direkte Hjælp ikke altid er den rette Maade at hjælpe paa. At den private Godgjørenhed — her sigter jeg nærmest til de mindre Kommuner — ikke i noget stort Omfang har ladet sig indordne under de Fattiges Kasse, tror jeg, som sagt, nærmest ligger i, at Bestyrelsen er for lille. Ser man imidlertid hen til, hvorledes denne Kasse har virket, saa kan det ikke negtes, at den til enkelte Tider, især om Vinteren, har udrettet ikke saa Lidet. Naar man er fremkommen med en Opfordring — hvilket jeg desværre maa sige meget sjældent er stet — til andre Mænd omkring i Kommunen om Hjælp, saa er det meget sjældent, at en saadan Opfordring har forveilet sin Sensigt, og saa har Erfaringen viist, at den private Godgjørenhed ret godt lader sig indordne under en vis bestemt Form, fordi man er kommen til at se, at det er den eneste rigtige Maade, hvorpaa man ad Frivillighedens Vej kan give de Trængende en ordentlig Støtte. Det er denne Tanke, hvorfra dette Lovforslag gaar ud. Det gaar ikke som det andet Lovforslag ud paa at tage — og jeg siger viist ikke for meget, naar jeg siger dette

— hele Fattigvæsenets Bestyrelse ud af Kommunalbestyrelsens Haand, og som Følge deraf paa en indviklet Maade, at forandre Valgretten med Hensyn til det Væsentligste af det, som er underlagt Kommunalbestyrelsen. Disse to Opgaver havde det andet Lovforslag, men det har dette Lovforslag ikke. Dette Lovforslag gaar kun ud paa en større Udvidelse af „de Fattiges Kasse“, men en saadan Udvidelse er jeg overbevist om vil stiffe sin Nytte, ogsaa af den Grund, at Bestyrelsen bliver noget større. Der er i dette Lovforslag forekrevet — jeg havde nær sagt — visse bestemte Nøgter, eller givet Antydninger af, hvad der skal gøres, og det, som jeg sætter særlig Pris paa, er, at man minder Folk om at give privat, naar de Mænd, i hvis Haand det ligger at hjælpe, og hvis Nøgt det særlig er at se efter, om nogen virkelig Trængende lider Nød, rette Opfordring til den private Godgjørenhed. Jeg tror, at Erfaringen har viist, at en saadan Opfordring sjældent er forgjæves. Naar jeg nu vilde gaa over til at se paa Lovforslagets Enkeltheder — hvilket jeg dog ikke finder rigtigt her under 1ste Behandling —, saa kunde der vel være enkelte Ting, som jeg kunde ønske forandrede. Jeg har tidligere — og jeg er ikke fri derfor endnu — haft en lille Frygt for at bruge Kommunens Kasse paa denne Maade. Dette Lovforslag bestemmer jo i denne Retning det Samme som det andet Lovforslag, nemlig at Kommunalbestyrelsen kan give, men her er det i en vis Henseende begrænset. Jeg har haft nogen Frygt for, at denne, jeg vil ikke sige: Udskrivning men Givning af det tvungne Kommunebidrag noget skulde tilbageholde de private Bidrag, idet man jo kan slutte, at Vedkommende vil ræsonnere som saa: vi have jo afgjort vor Gjæld til denne Kasse derved, at man gennem Kommunekassen har taget vort Bidrag. Jeg har nu næret Frygt for, at dette kunde virke noget hæmmende, men jeg har hørt fra alle Sider, at man mener, at dette er den eneste Maade, hvorpaa man kan skaffe nogen Indtægt tilveie, naar de private Bidrag ikke flyde saa rigelig som ønskeligt var, og da Udelsen jo er begrænset, saa har jeg overvundet mine Betænkkeligheder. Hvor man ser, at det holder sig alene eller dog væsentligst paa det frivillige Gebet, tror jeg ogsaa, at det kan være rigtigt at lade dem, som vel endnu ikke have naaet 25 Marsalderen, men som dog vise, at de interessere sig for Sagen, og at de ville give Noget frivillig, have Valgret. Jeg tror ikke, at der ligger nogen Fare dert, naar det ikke gaar videre, end som her foreslaaet. Hvorvidt det skulde være rigtigt at gjøre Kvinderne valgbare, naar man ikke vil gjøre dem valgberettigede samtidig dermed, skal jeg henhille, jeg tror det i alt Fald ikke. (Røfod: Det er jo det Bestaaende!) Jeg tror egentlig ikke, at det skulde være det Bestaaende, og jeg mener, at det Rigtigste vilde være at slette dette; det er imidlertid en Sensivling, som jeg ikke videre skal